

Η Ευρώπη απέναντι στη διπλή πρόκληση της λειτουργικότητας και της δημοκρατίας

ΔΙΚΤΥΟ για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη

www.todiktio.eu

Εισαγωγή

Η Ευρώπη απέναντι στη διπλή πρόκληση της λειτουργικότητας και της ενίσχυσης της δημοκρατικής και ισότιμης συμμετοχής των Κρατών Μελών, είναι ο τίτλος του νέου policy paper που δημοσιεύει το ΔΙΚΤΥΟ.

Η εξέλιξη της δομής, αλλά και της φιλοσοφίας της λειτουργίας της ΕΕ ως πολιτικό σύστημα και ειδικότερα της ΟΝΕ, προϋποθέτει μία αναγκαία διασαφήνιση ως προς τους στόχους της εξέλιξης. Πρόκειται απλώς για μια τυπική διαδικασία μεταρρύθμισης του παρόντος συστήματος αφήνοντας ανέγγιχτη τη λογική της Κοινότητας και τη λεπτή ισορροπία μεταξύ συμφερόντων και ισχύος; Ή πρόκειται για μία φιλόδοξη ιδέα μεταμόρφωσης της Ένωσης σε μία πραγματική κοινοβουλευτική ένωση, με μία εκτελεστική εξουσία υπόλογη στο Κοινοβούλιο ή ακόμα και σε ένα Προεδρικό σύστημα, με ό,τι αυτό συνεπάγεται και με έναν σαφή διαχωρισμό των εξουσιών;

Και ενώ η πολιτική εναλλαγή ως έννοια και ως ουσία άσκησης της πολιτικής και της δημοκρατίας, είναι εκ των ων ουκ άνευ συστατικό των εγχώριων συστημάτων των Κρατών Μελών, σε υπερεθνικό επίπεδο αυτή η έννοια δεν υφίσταται. Η έμφαση στο «λειτουργισμό» ως ανέκαθεν πυρήνα της ιδέας της ΕΕ, υπερισχύει της απαίτησης για πραγματικές Ευρωπαϊκές εκλογές.

Η μεταρρύθμιση της ΕΕ πρέπει να συμπεριλάβει μία ανακατανομή των εξουσιών, ώστε να οδηγήσει σε μία νέα θεσμική δομή που θα απαντά σε δύο βασικές προκλήσεις: τη δημιουργία μίας διακριτής και υπεύθυνης πολιτικής ηγεσίας και στη δημοκρατική νομιμοποίηση των ευρωπαϊκών αποφάσεων τόσο από τα εθνικά κοινοβούλια όσο και από το Ευρωκοινοβούλιο, που θα ενθαρρύνει τους πολίτες να αγκαλιάσουν πολιτικά και δημοκρατικά τα θέματα που αφορούν όλους μας.

Από την αρχή της ευρωπαϊκής κρίσης χρέους η σημασία δόθηκε στην αποτροπή της διάλυσης της ΟΝΕ και της «στεγανοποίησης» όσο το δυνατόν καλύτερα απέναντι στους υπαρξιακούς κινδύνους που απειλούσαν αφενός την ΟΝΕ και αφετέρου την ίδια την ΕΕ. Η ανάγκη αυτή παραγκώνισε εν μέρει βασικές αξίες της Ένωσης, όπως η λογοδοσία και δεν έδωσε αντίστοιχη σημασία στη θεσμική εξέλιξη της ΕΕ.

Το 2012, η έκθεση του τότε προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Van Rompuy, για τη μεταρρύθμιση της ΟΝΕ, είχε αναδείξει το θέμα της δημοκρατικής λογοδοσίας ένα από τα τέσσερα δομικά στοιχεία του οδικού χάρτη που είχαν συμφωνήσει τότε οι 28 ηγέτες της Ένωσης.¹

Είναι σημαντικό ότι παρόλη την πρόοδο που έχει πραγματοποιηθεί στο πεδίο της οικονομικής αλληλεγγύης, του ελέγχου των δημοσιονομικών μεγεθών και των εθνικών προϋπολογισμών και της Τραπεζικής Ένωσης, το ερώτημα που αφορά το βάθος του δημοκρατικού ελλείμματος.

Εν συνεχεία, το 2015, η έκθεση των 5 Προέδρων, που παρουσιάστηκε στον Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ακολουθεί προσεκτικά τα βήματα της προηγούμενης έκθεσης και ορίζει την εξέλιξη της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας σε δύο φάσεις: την πρώτη έως το καλοκαίρι του 2017 μέσα από μέτρα άμεσης υλοποίησης και τη δεύτερη που σκοπό τη νέα δομή της ΟΝΕ μέχρι το 2015.²

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-12-307_el.htm?locale=en

² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5240_el.htm

Η Ευρώπη απέναντι στη διπλή πρόκληση της λειτουργικότητας και της δημοκρατίας

Η πρωτοβουλία της ιδέας για την εξέλιξη της ΟΝΕ εντάσσεται μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της Λευκής Βίβλου για το μέλλον της Ευρώπης, που δημοσιεύτηκε από την Επιτροπή το Μάρτιο του 2017 μαζί με ένα κείμενο ειδικού περιεχομένου που αφορούσε την εμφάνιση της ΟΝΕ.³

Τα μείζονα ζητούμενα της πολιτικής ενδυνάμωσης της ΕΕ, της υπεύθυνης και λογοδοτούσας πολιτικής ηγεσίας της Ένωσης και της ΟΝΕ, βρέθηκαν για αρκετό διάστημα στο παρασκήνιο και όχι στο προσκήνιο του ευρωπαϊκού πολιτικού διαλόγου και λογισμού. Η έλλειψη διάθεσης από τα Κράτη Μέλη – εν μέρει επιβαλλόμενη από τις ιδιαίτερες πολιτικές συνθήκες στο εσωτερικό τους – φαίνεται ότι σταδιακά μεταστρέφεται. Η εκλογή του Εμ. Μακρόν στην Προεδρία της Γαλλικής Δημοκρατίας που δήλωσε ότι η αλλαγή στην ΕΕ είναι προτεραιότητα του και οι επικουρικές σε αυτή τη βούληση δηλώσεις της Καγκελαρίου Μέρκελ, αλλά και του Προέδρου της Επιτροπής για μία ισχυρή ΟΝΕ, είναι δείγματα ενθαρρυντικής μεταστροφής.⁴

Με βάση τη συζήτηση που έχει προκύψει από τα θεσμικά κείμενα και τις πολιτικές πρωτοβουλίες των ηγετών της ΕΕ, το κείμενο του ΔΙΚΤΥΟΥ σκοπό έχει να παράσχει προτάσεις που θα βελτιώσουν.

Τα όρια του πολιτικού συστήματος της ΕΕ

Μεσούσης της κρίσης χρέους, της προσπάθειας ανάκαμψης, της υπερεθνικής υπόστασης της Ένωσης, των διακυβερνητικών αποφάσεων και των εθνικών δεσμεύσεων και επιφυλάξεων και των μελλοντικών προκλήσεων, τα Κράτη Μέλη της ΕΕ – και πρωτίστως τα μέλη της ΟΝΕ – προσπάθησαν να θωρακίσουν την ΟΝΕ, αλλά χωρίς να αναπτύξουν αντίστοιχα την πολιτική φύση της.

Μέτρα οικονομικής αλληλεγγύης ελήφθησαν, μηχανισμοί δημιουργήθηκαν, αυστηρότεροι κανόνες επιβλήθηκαν, δημοσιονομικές ανισορροπίες εξαλείφθηκαν και πολλές από τις ρίζες της κρίσης εκριζώθηκαν. Η ΕΚΤ ειδικότερα διαδραμάτισε έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο πολλές φορές υποκαθιστώντας τις πολιτικές πρωτοβουλίες που δεν λαμβάνονταν.

Την ίδια, όμως, στιγμή η ΟΝΕ δεν παρουσίασε αντίστοιχη βελτίωση από πολιτικής άποψης. Οι κρίσιμες αποφάσεις λαμβάνονταν πάντα και ουσιαστικά από τα Εθνικά Κοινοβούλια. Αυτή η διστακτικότητα και παράλληλα απαρέγκλιτη προτεραιότητα στο διακυβερνητικό ρόλο, είχε σημαντικό οικονομικό και πολιτικό κόστος. Αν εξαιρέσει κανείς το ειδικό περιβάλλον λήψης των αποφάσεων σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης, το διακυβερνητικό μοντέλο των επαναλαμβανόμενων, διαρκώς αντικρουόμενων θέσεων και αέναων διαβουλεύσεων, έδειξε τις αδυναμίες του, με τη διπλωματία να υπερκερνά τη δημοκρατία.⁵

Πιο συγκεκριμένα, κάθε Κράτος Μέλος προκρίνει τα δικά του συμφέροντα και η ευρωπαϊκή δημοκρατική διευθέτηση είναι ανήμπορη να συγκεράσει πολλές φορές, τις διαφορετικές προτεραιότητες σε μία αμοιβαία αποδεκτή και κοινά επωφελή ευρωπαϊκή απόφαση. Το αποτέλεσμα αυτής της αδυναμίας έχει ένα απότομο αποτέλεσμα. Την ευρωπαϊκή απόφαση από μεγάλο τμήμα του πληθυσμού που καλλιεργεί

³ https://ec.europa.eu/commission/white-paper-future-europe_el

⁴ https://ec.europa.eu/commission/state-union-2017_el

⁵ <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2016/html/sp160321.en.html>

Η Ευρώπη απέναντι στη διπλή πρόκληση της λειτουργικότητας και της δημοκρατίας

τις ακραίες εθνικιστικές φωνές και εκτινάσσει το βαθμό δυσκολίας για μία νομιμοποιημένη πορεία ολοκλήρωσης.

Το σύστημα αυτό δεν έχει σε τίποτα να κάνει με τη θεσμική λειτουργία της δημοκρατίας που παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία για τη λήψη μίας απόφασης εν μέσω πολιτικών διαφωνιών που μέσα στο πλαίσιο της θέσης/ αντίθεσης και σύνθεσης, δεν είναι άλλα από την αρχή της πλειοψηφίας και του σεβασμού στη μειοψηφούσα άποψη.

Θέτοντας το ζήτημα της δημοκρατίας

Μακροπρόθεσμα η διατήρηση του παρόντος συστήματος λήψης αποφάσεων, αλλά κυρίως η συνέχιση της απροθυμίας των Κρατών Μελών να αναλάβουν το βάρος της ευρωπαϊκής συναπόφασης έναντι της εθνικής υστεροφημίας, δεν μπορεί να αποτελέσει το μοτίβο σε μία Ευρώπη που πρέπει να ανταγωνιστεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ΕΕ απέναντι σε δυνάμεις εγχώριας αμφισβήτησης και διεθνούς ανταγωνισμού, πρέπει να ενισχύσει τη δημοκρατική της λειτουργία παράλληλα με τη λειτουργική της επάρκεια.

Για αυτά άλλωστε, μίλησε και ο Γάλλος Πρόεδρος στην Πνύκα προ μηνών⁶:
«Θέλουμε να ζήσει η Ευρώπη. Εμείς που πιστεύουμε στην Ευρώπη. Εμείς που αφήσαμε την Δημοκρατία να υποστεί ρήγματα, πρέπει να επανέλθουμε στην Δημοκρατία. (...) Η πραγματική τροφή της Ευρώπης δεν είναι το να λατρεύει κανείς τους κανόνες. Αλλά να επανέλθει στην δημοκρατική δυναμικότητα.»

Ειδικότερα για την Ευρωζώνη, το να γίνει κάτι πιο βαθύ από μία αποστολή «διάσωσης», ο διαμοιρασμός της κυριαρχίας και του ρίσκου που ενέχει η κοινή αποστολή, πρέπει να γίνει μέσα από νέους ισχυρούς θεσμούς πολιτικής λογοδοσίας και νομιμοποίησης. Και ενώ αυτή η άποψη κυριαρχεί πλέον ως η μόνη εφικτή και ευκαταία, σε επίπεδο εφαρμογής, βρίσκεται αντιμέτωπη με ορισμένες προϋποθέσεις που εγείρουν συγκεκριμένα ερωτήματα:

- Οι μεταρρυθμιστικές σκέψεις και ιδέες στο ευρωπαϊκό επίπεδο, περιορίζονται έως τώρα στην ONE. Περιορίζοντας, όμως, το φάσμα των επιβεβλημένων αλλαγών και βελτιώσεων σε ένα – σημαντικό – υποσύνολο, όπως η Ευρωζώνη, δεν μπορεί να είναι η πρώτη επιλογή, αλλά ένα plan B. Η αφετηρία πρέπει να είναι η ειλικρινής προσπάθεια των 27 να προχωρήσουν μαζί. Αν αυτό δεν καταστεί εφικτό, τότε η προσπάθεια πρέπει να επικεντρωθεί στην ευρύτερη δυνατή πλειοψηφία, μέρος της οποίας μπορεί να είναι και η Ευρωζώνη.⁷ Έτσι, άλλωστε, προχώρησε η Ένωση με το «Δημοσιονομικό Σύμφωνο» που το υπέγραψαν 25 από τα 27 Κράτη.⁸
- Η Δημοκρατία εδράζεται πάνω σε τρεις ισχυρούς πυλώνες. Τη με δημοκρατικό τρόπο αποκρυστάλλωση των προτεραιοτήτων που τίθενται, τη δημοκρατική εκλογή υπεύθυνων ηγετών και τον έλεγχο της εξουσίας με βάση τις αποφάσεις που ελήφθησαν και αν επετεύχθησαν οι στόχοι που ετέθησαν. Με βάση αυτή την άποψη ένα δημοκρατικό πολιτικό σύστημα προϋποθέτει

⁶ <http://www.elysee.fr/declarations/article/discours-du-president-de-la-republique-emmanuel-macron-a-la-pnyx-athenes-le-jeudi-7-septembre-201/>

⁷ L'Union européenne entre implosion et refondation: Zarka, Yves Charles, Perrineau, Pascal, Laquière, Alain. Éditions Mimésis. 2016

⁸ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:1403_3&from=EN

δύο κριτήρια: τον ανταγωνισμό (θέσεων, κομμάτων, προσώπων) και την εναλλαγή στην εξουσία. Αυτό που κυρίως λείπει από την ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή είναι η πολιτική εναλλαγή, αντίστοιχη των κρατών και των Ομοσπονδιών. Προφανώς, οι εκπρόσωποι των Κρατών Μελών εντός του θεσμικού πλαισίου της Ένωσης, απολαμβάνουν της άμεσης και έμμεσης δημοκρατικής νομιμοποίησης. Οι αρχηγοί Κρατών Μελών και Κυβερνήσεων, προέρχονται μέσα από το αποτέλεσμα δημοκρατικών διαδικασιών. Το ίδιο ισχύει και για τους Υπουργούς, τα μέλη της Επιτροπής, κλπ και σε όσους υπόκεινται τη θεσμικά κατοχυρωμένη και πολιτικά απαιτητική ακρόαση των μελών του Ευρωκοινοβουλίου. Παρόλαυτά, τα μέλη του Συμβουλίου οφείλουν την παρουσία τους στο γεγονός ότι υποστηρίζονται από μία εθνική Κυβέρνηση που χαίρει της εμπιστοσύνης της πλειοψηφίας του εθνικού Κοινοβουλίου, μία πλειοψηφία όμως, που κερδήθηκε σε μία εκλογική μάχη από την οποία συνήθως απουσιάζει παντελώς η ευρωπαϊκή ατζέντα. Επιπλέον αυτού, τα μέλη του Συμβουλίου δεν υφίστανται την πολιτική εναλλαγή, αφού η ανανέωση του Συμβουλίου γίνεται βάσει των εθνικών πολιτικών συσχετισμών χωρίς να λαμβάνεται όμως πάντα υπόψη ούτε αυτό, ενώ και όταν λαμβάνεται υπόψη υπάρχει έλλειψη συγχρονισμού, καθώς οι εθνικές εκλογές γίνονται σε διαφορετικό χρόνο σε κάθε χώρα. Η διαδικασία ανάδειξης του Προέδρου της Επιτροπής μέσα από τις Ευρωεκλογές έχει τονώσει το δεσμό της εκπροσώπησης ανάμεσα στους πολίτες και την εκλογική διαδικασία, αλλά και αυτό το σύστημα χωλαίνει, αφού και σε αυτή τη διαδικασία εμφιλοχωρεί η «διπλωματική» διαπραγμάτευση μεταξύ των Κρατών Μελών. Τέλος, ακόμα και η επιλογή των Επιτρόπων πολλές φορές που ούτως ή άλλως γίνεται από τις εθνικές Κυβερνήσεις, καταλήγει σε μία διακυβερνητική Επιτροπή.

Η Ευρώπη είναι μία ένωση δημοκρατιών που βασίζεται φορμαλιστικά σε δημοκρατικούς θεσμούς, αλλά που αδυνατεί να εμψύσει «πολιτική» χροιά (με την έννοια της κομματικής υπεράσπισης ή ταύτισης) στην ανάδειξη των οργάνων, οδηγώντας έτσι τους πολίτες στην εκ του μακρόθεν παρακολούθηση των πεπραγμένων.⁹ Οι πολίτες χρειάζονται ταύτιση με μορφώματα που τα γνωρίζουν και με τα οποία μπορούν να ταυτιστούν αξιακά¹⁰. Μόνο με την εισαγωγή μίας πολιτικής και πραγματικής «πολιτικής ένωσης» που θα διαπερνά την ΕΕ, και θα βασίζεται στην υπεροχή των εκλεγμένων θεσμικών εκπροσώπων, οι Ευρωπαίοι θα αποκτήσουν πραγματικό και ουσιαστικό ενδιαφέρον για την Ένωση.

- Τέλος, η μεταρρύθμιση της πολιτικής υπόστασης της ΕΕ και δευτερευόντως της ΟΝΕ, απαιτεί εκ των προτέρων αποκρυστάλλωση και διαύγαση του στόχου, κάτι που ακόμα λείπει:
 - θα είναι ένα μερεμέτι;
 - Θα προχωρήσουμε σε μία κοινοβουλευτική ευρωπαϊκή δημοκρατία με μία ευρωπαϊκή Κυβέρνηση υπόλογη στους πολίτες ;

Είναι κομβικής σημασίας να αρθεί κάθε ασάφεια και αμφισημία. Πρέπει να τεθεί ο στόχος και να ξεκινήσει αμέσως ένας ευρύς πανευρωπαϊκός διάλογος.

⁹ https://ec.europa.eu/epsc/publications/five-presidents-report-series/ownership-and-accountability_en

¹⁰ M Monti and S Goulard: De la démocratie en Europe.

Η Ευρώπη απέναντι στη διπλή πρόκληση της λειτουργικότητας και της δημοκρατίας

Πάνω, όμως, ακόμα και από την αποσαφήνιση του στόχου, βρίσκεται η ανάγκη για την αποσαφήνιση της διάκρισης των εξουσιών στην Ένωση, έτσι όπως αλληλοεπικαλύπτονται από τα διάφορα θεσμικά όργανα. Το θεσμικό σύστημα της Ένωσης αποτελείται από:

- την Επιτροπή που διαθέτει εκτελεστικές, αλλά και οιονεί κυρωτικές αρμοδιότητες
- το Συμβούλιο που αναμειγνύει εκτελεστικές, νομοθετικές αλλά και κυρωτικές αρμοδιότητες ως προς τον έλεγχο των δημοσιονομικών και οικονομικών αποτελεσμάτων των Κρατών Μελών.
- Το Ευρωκοινοβούλιο που δεν διαθέτει όμως τα προνόμια που αντιστοιχούν στα εθνικά κοινοβούλια και κυρίως δεν ψηφίζει για θέματα φορολογίας ούτε έχει τη δυνατότητα ανάληψης νομοθετικής πρωτοβουλίας

Προκειμένου, να «υιοθετήσουν» οι ευρωπαίοι πολίτες την ευρωπαϊκή πολιτική δομή ως οικεία, πρέπει να η απεικόνιση των εθνικών δομών να αντιστοιχεί με την ευρωπαϊκή.

- Η Επιτροπή είναι η αποκλειστική εκτελεστική εξουσία
- Το ΔΕΕ ως ο αποκλειστικός «φύλακας» των Συνθηκών (όχι πλέον η Επιτροπή) ή από κοινού με ανεξάρτητες αρχές σε ειδικές περιπτώσεις, όπως πχ σε θέματα Ανταγωνισμού
- Η αναδόμηση του Συμβουλίου σε δεύτερο νομοθετικό όργανο πχ Bundesrat
- Η δυνατότητα στα εθνικά κοινοβούλια να μπορούν να υποβάλουν στην Επιτροπή προς συζήτηση νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Μια πραγματική ευρωπαϊκή εκτελεστική εξουσία

Η κρίση χρέους στην Ευρωζώνη κατέδειξε ότι οι θεσμοί της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης στερούνται σαφούς και αποκλειστικής εκτελεστικής ισχύος.

Η πολυαρχία στη δομή και οι παρελκόμενες συνέπειες της, ο ανταγωνισμός ανάμεσα σε Κράτη Μέλη και θεσμικά όργανα, η αργοπορία στη λήψη αποφάσεων, χαρακτήρισαν την ευρωπαϊκή γραφειοκρατία τα τελευταία χρόνια.

Ειδικότερα στην Ευρωζώνη, η ισορροπία ισχύος γέρνει προς τη μεριά της ΕΚΤ που κάλυψε σε μεγάλο βαθμό την πολιτική περιδίνηση των υπόλοιπων θεσμικών οργάνων, ενώ λείπει η εκτελεστική αρμοδιότητα από ένα όργανο με μεγαλύτερη πολιτική δικαιοδοσία και λογοδοσία από το Eurogroup (παρά το γεγονός ότι οι μείζονες αποφάσεις περί Μνημονίων λαμβάνονταν από το Ecofin).¹¹

- Ο Πρόεδρος της Επιτροπής – και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου - είναι και ο επικεφαλής της μεγαλύτερης κοινοβουλευτικής ομάδας στο Ευρωκοινοβούλιο, όπως προκύπτει από τις εκλογές. Η πρόνοια του άρθρου 17, παρ. 7 της ΣΕΕ καλύπτεται από το παράδειγμα της εκλογής του κ. Γιούνκερ, αλλά θα πρέπει να αναμένουμε έως το 2019, θα αποτελέσει απαρέγκλιτο προηγούμενο σεβαστό από όλους τους εμπλεκόμενους του θεσμικού status των Βρυξελλών. Η ενοποίηση των δύο κορυφαίων θέσεων (Επιτροπή και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο) θα περιβάλει τον κάτοχο της με ισχυρή πολιτική νομιμοποίηση τόσο σε διακυβερνητικό επίπεδο όσο και σε υπερεθνικό, αλλά και ενώπιον του ΕΚ. Τέλος, η τροποποίηση αυτή δεν απαιτεί

¹¹ <https://piie.com/commentary/speeches-papers/political-redefinition-europe?ResearchID=2199>

Η Ευρώπη απέναντι στη διπλή πρόκληση της λειτουργικότητας και της δημοκρατίας

αλλαγή της Συνθήκης, καθώς μπορεί να προκύψει μέσα από διαοργανική συμφωνία βάσει του άρθρου 295 ΣΛΕΕ.¹²

- Η θέση του Προέδρου του Eurogroup και η θέση του Αντιπρόεδρου της Επιτροπής αρμοδίου για την ONE, πρέπει να είναι κοινή, ώστε να προκύψει ένας Υπουργός Ευρωπαϊκών Οικονομικών που θα είναι υπόλογος στο ΕΚ.¹³
- Η παραπάνω θέση θα αντικατοπτρίζει και το πρόσωπο της ONE στις διεθνείς εκπροσωπήσεις της Ευρωζώνης σε θεσμικά όργανα και οργανισμούς, όπως το ΔΝΤ.

Ενίσχυση του Ευρωκοινοβουλίου και της εμπλοκής των εθνικών κοινοβουλίων

Στο μείζον ζήτημα και στη διαρκή αναζήτηση για νομιμοποίηση, το Ευρωκοινοβούλιο, αλλά και τα εθνικά κοινοβούλια έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν.

Εμπλοκή των εθνικών κοινοβουλίων στον έλεγχο των οικονομικών και του προϋπολογισμού

- Ανάπτυξη του ρόλου της διακοινοβουλευτικής Διάσκεψης για τη Σταθερότητα, τον Οικονομικό Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Ε.Ε, όπως προβλέπεται από το άρθρο 13 του Δημοσιονομικού Συμφώνου.¹⁴ Η Διάσκεψη πρέπει να διαθέτει το περιθώριο να ελέγχει, να εξετάζει και να προτείνει μέτρα και πολιτικές για την οικονομική κατάσταση της ONE και τα δημοσιονομικά των Κρατών Μελών.
- οι ανά εξάμηνο συναντήσεις της Διάσκεψης καλό είναι να γίνονται την περίοδο κρίσιμων σταθμών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (Νοέμβριο μετά την ετήσια εκτίμηση για την ανάπτυξη και το Ιούνιο μετά τη σύνταξη των συστάσεων προς τα Κράτη Μέλη και πριν από την υιοθέτηση τους από το Συμβούλιο.
- Τέλος, η Διάσκεψη θα μπορεί να συγκαλεί του Υπουργούς Οικονομικών των Κρατών Μελών και τους αρμόδιους με την ευρύτερη οικονομική πολιτική Επιτρόπους, τον Πρόεδρο της ΕΚΤ, καθώς και μέλη της Επιτροπής Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού.

Ενισχύοντας το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Πέρα από τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το ΕΚ για την ενίσχυση του ρόλου του στο δημοσιονομικό έλεγχο μέσα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, επιπλέον ιδέες μπορούν να εφαρμοστούν:

- Δυνατότητα ανάληψης από κοινού με το Συμβούλιο νομοθετικής πρωτοβουλίας από το ΕΚ. Χωρίς να μειωθεί ή να περιοριστεί η αντίστοιχη αρμοδιότητα από την Επιτροπή, αλλά περισσότερο ως μία κίνηση ουσίας που θα κάνει τη φωνή των εκπροσώπων των πολιτών σε ευρωπαϊκό και εθνικό

¹² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:12016E295>

¹³ <http://www.delorsinstitute.eu/011-22033-What-would-a-European-Finance-Minister-do-A-proposal.html>

¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/media/20383/st00tscg26-el-12.pdf>

Η Ευρώπη απέναντι στη διπλή πρόκληση της λειτουργικότητας και της δημοκρατίας

επίπεδο πιο ηχηρή και αντιληπτή. Σε αυτή τη δυνατότητα μπορεί να ενσωματωθεί η «πρωτοβουλία πολιτών» που αναγνωρίζεται μέσα από το άρθρο 11 της ΣΕΕ και να λειτουργήσει υποβοηθητικά προς την ίδια κατεύθυνση της συμμετοχής και συνδιαμόρφωσης του ευρωπαϊκού πολιτικού πλαισίου από τους πολίτες.

Η μάχη ανάμεσα στους λαϊκιστές και τον ορθολογισμό της προόδου και της βελτίωσης στην ΕΕ, είναι σαν ένας μακράς διαρκείας αγώνας μποξ. Πριν από ένα χρόνο, οι λαϊκιστές κέρδισαν τον πρώτο γύρο, όταν το Ηνωμένο Βασίλειο ψήφισε για το Brexit. Ο Ντόναλντ Τραμπ κέρδισε και τον δεύτερο. Ο τρίτος γύρος, όμως, ανήκε στον Εμ. Μακρόν. Η ώρα της αντεπίθεσης ήρθε.

Όσοι πιστεύουν στην αξία και τη σημασία της Ευρώπης, πρέπει να κατασκευάσουν ένα «νέο εμείς», να αντιμετωπίσουν τις αδικίες που συνεχώς διαμορφώνονται από την εξέλιξη της ζωής, να ακούσουν και να σεβαστούν τους πολίτες.

Η αντοχή έχει σημασία σε έναν αγώνα δύναμης και αντοχής. Αυτό έχει αξία ενάντια σε ανθρώπους που εκλέγονται υποσχόμενοι τον ουρανό με τ' άστρα.